



Актуально

Активісти профкому – заповзяті вболівальники Збірної України з футболу й не пропускають жодного матчу

стор. **2**



Наші перемоги

Цього року університетська команда Енактус КНЕУ представляла нашу країну на Світовому кубку у Лондоні

стор. **6**



Видатні особистості

У 2022 році видатному українському філософу Григорію СКОВОРОДІ буде 300. Готуємося до святкування!

стор. **8**



ЕКОНОМІСТ

Газета Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана
електронний номер e-mail: economist@kneu.edu.ua Листопад 2017 р.



Зі святом, студенте!

Міжнародний день студента – свято сміливості, юності й віри у найкраще, день позитивного сприйняття світу, невпинного зростання і прагнення досягнути неосяжне! Він припадає на 17 листопада й символізує єдність молодих людей – рушійної сили, яка завжди виступала першою, особливо там, де гаряче й небезпечно.

Студентські роки – неймовірно щаслива пора, коли з'являються нові друзі, нові знання, нові враження, нові переживання й надії. Це – час шаленої непосидючості, активної позиції,

нездоланності і максималізму. Період, коли життя відкриває нові горизонти, які ще тільки треба побачити й підкорити.

Щиро вітаємо студентів Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана! Так тримати! Запасайтесь знаннями, професійними навиками, працюйте на перспективу, радійте життю, спілкуйтеся з новими людьми, творіть свій настрій!

Будьте щасливими, здоровими і натхненними в всьому!

У КНЕУ
навчаються
15 000
студентів



Ольга ЧАБАНЮК
 Голова профкому студентів та аспірантів
Грина ЛЯХІНА
 Заступник голови, голова організаційно-фінансової комісії університету
Катерина ДАВИДКОВА
 Голова профбюро ОЕФ

СД-клуб: Освіта в Україні. Вживе найсильніший?

28 вересня профком студентів та аспірантів КНЕУ імені Вадима Гетьмана та Соціал-Демократична Платформа (організація прогресивних людей в Україні) зібралися разом для того, щоб обговорити положення Закону України № 2145-VIII «Про освіту» від 05.09.2017.

Дякуємо Шевченківській адміністрації за сприяння в організації заходу! Засідання було надзвичайно цікавим та продуктивним. Присутні, оцінивши плюси й мінуси кожної статті, провели дискусію та дійшли висновку, що у Законі існує позитивно-негативний вплив на освіту.

Упродовж нашої дискусії виникло питання: «Чи дійсно всі статті будуть реалізовані і наскільки багато проблем понесе їх реалізація за собою?» Будемо чекати інших постанов та роз'яснень до даного Закону.

СД Платформа та профком студентів КНЕУ імені Вадима Гетьмана не стоять на місці. Уже розпочалася робота з підготовки наступного зібрання. Тему клубу остаточно не визначено, але ми схилиємося до обговорення актуальної та болючої проблеми студентів-бюджетників – зменшення кількості одержувачів стипендії з 45% до 25%, відповідно до законопроекту бюджету України на 2018 рік представленим Міністерством фінансів.

ЧОГО чекати?! Студентам ЖИТИ чи ВИЖИВАТИ?

Детальніше на: fb.com/SDPlatformua

Волонтери профкому студентів КНЕУ вийшли на полювання!

Команда профкому студентів КНЕУ активна в усіх заходах, навіть поза межами Університету. У жовтні відбувся Wizz Air Kyiv City Marathon 2017. Ні холод, ні дощ не завадили нам допомогти у підготовці цього надзвичайного дійства. Уявіть, марафон – забіги, естафети, різні дистанції – зібрав більше 10 000 бігунів із 52 країн світу!

Наша команда відповідала за зону гідратації та харчування на 40-му кілометрі. Ми невпинно, з усіх сил – посмішкою, словами, піснями – підтримували неймовірно вправних бігунів, і це надавало їм нових сил якомога швидше дістатися фінішу.

Низький уклін людям, які змогли побороти свої страхи та вийшли на вулиці міста, щоб подолати обрану дистанцію. Ми всі були єдиною командою, яку об'єднувала віра у власні сили і безмежні можливості.

Від спонсорів проекту студенти отримали диплом волонтера та безліч подарунків, адже профком КНЕУ встигає всюди! Найкраща команда волонтерів-активістів, ми це зробили! We did it!



Першокурсники – на старт!

З початком осені в стінах КНЕУ зароджуються нові сімейні гніздечка першокурсників. Голови профбюро та голови комісій з питань культури факультетів створюють новий простір для розвитку кожного індивіда, для взаєморозуміння в групах і виявлення талантів. Студенти-активісти стають не лише кураторами, а й справжніми друзями та колегами.

Починаючи з вересня першокурсники наполегливо готуються до творчих змагань між групами та факультетами, мріють про виступ на сцені Центру культури та мистецтв КНЕУ. Коридори корпусів наповнюються танцями, музикою, талановитою акторською грою, що створює навколо надзвичайно теплу атмосферу. Після дебютів першокурсників – активно готуємося до «Осінньої казки».

Чи не заважає це навчанню? Звичайно ні, ми ж студенти КНЕУ! Ми робимо комбо: навчання + культурна діяльність = висококваліфіковані спеціалісти з творчим серцем і креативним мисленням!

Вірні збірній

Активісти та члени профкому завжди підтримують Збірну України з футболу. Задіяючи Ольгу ЧАБАНЮК, голову нашої профспількової організації, та підписанню угоди про співпрацю в рамках проекту «Вірні збірній», другого вересня ми завзято підтримували нашу збірну по футболу. Перемога 2:0 «Україна – Туреччина» показала, що через наші серця, пісні і танці держава набуває могутньої сили йти до бою. Крокувати і Перемогати!

Ми ж, команда активістів профкому студентів та аспірантів КНЕУ, допомогли в організації вболівальників та створили незабутню, теплу атмосферу під час матчу!

Щиро дякуємо за чудові подарунки преміум-спонсором національної збірної команди України з футболу – Першій приватній броварні!

У жовтні нам випала чудова нагода підтримати збірну України у протистоянні з хорватами, до того ж активісти факультетів мали змогу отримати безкоштовні квитки на довгоочікувані матчі з жовто-блакитною атрибутикою. Голови профбюро факультетів приклали максимум зусиль задля організованості та злагоженості студентів у марші вболівальників. Наші активісти завзято співали пісні, скандували гасла на підтримку спортсменів, вмикали телефонні вогники, брали участь у флешмоби, а головне – душею і серцем були разом із футболістами.

Попри те, що українська збірна програла хорватам та не потрапила на Чемпіонат світу 2018, ми не втратили віру в наших футболістів. Вони – найкращі і ми з нетерпінням чекаємо наступних матчів.

Наші емоції складно передати словами, але відчувти їх можеш і ти! Приєднуйся до команди активістів профкому студентів та аспірантів КНЕУ!

Підписано новий Закон «Про освіту» і...

Напередодні Дня працівника освіти Президентом підписано новий Закон «Про освіту», який набув чинності 28 вересня. Саме в цей день відбулася прес-конференція в Інформагентстві Голос UA, куди експертами в галузі освіти були запрошені: Людмила ВАШЕНКО – директор Центру експертизи освітніх реформ, професор; Олександр ГРЕКОВ – віце-президент Всеукраїнської тьюторської асоціації; Людмила ПАРАШЕНКО – директор Київського ліцею бізнесу; Ольга ЧАБАНЮК – к.е.н., заступник голови профспільки працівників освіти і науки України, голова профспількової організації студентів та аспірантів КНЕУ імені Вадима Гетьмана.

Експертами було обговорено нові можливості та «вузькі місця» ЗУ «Про освіту». Представляючи профспількову думку, Ольга ЧАБАНЮК говорила про соціально-економічну складову ЗУ!

«Новий закон створює можливість для більш динамічного та мобільного освітнього поля і звичайно ж передбачає ОСВІТНЮ РЕФОРМУ! Але кожна освічена людина розуміє, що будь-яка реформа не може відбуватися без залучення висококваліфікованих спеціалістів, а саме вчителів та викладачів! А для реалізації вищезгаданого, як основна складова проведення реформ, вкрай необхідне відповідне фінансування!»

Якщо подивитися даній ЗУ після першого читання, то в статті 61 було сказано, що посадовий оклад педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії встановлюється в розмірі трьох мінімальних заробітних плат. На сьогодні це становило б приблизно 9600 грн, але після зачитування поправок у ВР під стенограму ми отримуємо зовсім іншу реальність, а саме: «КМУ має забезпечити до 2023 року поетапну реалізацію положення частини другої статті 61 цього Закону, передбачивши при цьому щорічне збільшення посадового окладу педагогічних працівників – ДО ЧОТИРЬОХ ПРОЖИТКОВИХ МІНІМУМІВ», що значно менше запланованого майже на 3000 грн. Про яку ж зацікавленість і творчий підхід учителя може йти мова?! А що тоді говорити про вищу школу, якщо з/п науково-педагогічного працівника раніше прирівнювалася до середньої з/п по промисловості, то тепер становить плюс 25% від найнижчої з/п учителя?! Все це знищує працю викладача і призводить до міграції кращих із кращих за кордон, де їм призначають достойну платню.

У Законі сказано, що на освіту повинно виділятися 7% від ВВП, хоча в попередньому проекті було 10% від національного доходу. Але, якщо проаналізувати проект Бюджету на 2018 рік та взяти до уваги дані МІН ФІНУ, де сказано, що на освіту закладається 218 млрд грн, з'ясується, що на освітню субвенцію не вистачає 6,73 млрд грн! Аналізуючи далі проект Бюджету на 2018 рік розуміємо, що він готує неприємні сюрпризи і для студентської молоді також!

Одне з найбільшочіпких на сьогодні питань студентства – стипендіальне забезпечення та пільговий проїзд. Новий Бюджет передбачає скорочення цих витрат. І хоча нас заповняли, що видатки на стипендії зменшуватися не будуть, ми бачимо зовсім інше: на академічні стипендії передбачалося 4 млрд грн, нині ж планується – 3,16 млрд; на соціальні – було 1 млрд грн, а планується – 0,64 млрд! На пільговий проїзд в громадському транспорті виділили 30 млн, а тепер – 18 млн.

Усі ці кроки не ведуть до покращення якості освіти, а заганяють в «глухий кут» прогресивну молодь-студентство!

https://www.youtube.com/watch?v=Z1m5_Y25W0s

3 ЮВІЛЕЄМ! Від широкого серця вітаємо проректора, доктора економічних наук, професора, ВІКТОРА ІВАНОВИЧА ЧУЖИКОВА



Широковідомий науковець, освітній менеджер європейського рівня. Ви надихаєте і підтримуєте нас на тернистому шляху підкорення наукових вершин. Завдяки Вашій роботі світ збагатився фундаментальними працями з економіки, поповнився новою когортою українських учених та фахівців, а КНЕУ – кафедрою європейської інтеграції – кузницею майбутніх творців Української держави. Ви зробили значний особистий внесок у розвиток новітньої української економічної думки та стали одним з її провідників у простір широких європейських можливостей. Економіст та географ за фахом, мандрівник за покликанням, для молодого покоління Ви, Вікторе Івановичу, є взірцем європейського вченого, лектора-тренера, ідеалом дослідника. Бажаємо міцного здоров'я, життєвої мудрості, професійних досягнень нобелівського рівня, світового визнання та плести видатних учнів-послідовників, які ще довгі-довгі роки залишатимуть Ваше ім'я на перших шпальтах української і світової економічної наукової думки.

Колективи ЦМММ, Відділення з підготовки іноземних громадян, Інститут англомовних програм та кафедри європейської інтеграції.



Редакція газети «Економіст»

29 вересня Україна ввотре приєдналася до відзначення Всесвітнього дня серця та розпочала загальнонаціональну кампанію, яка буде тривати 100 днів.

Девіз Всесвітнього дня серця у 2017 році: «Поділися енергією життя». Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана вдроте долучається до «серцевого» проєкту. У цей день студенти команди Енактус КНЕУ, Інститут вищої освіти КНЕУ, компанія КІТМІ, в особі Аліни СЕВА-СТЮК, старшого менеджера відділу з розвитку бізнесу, компанія Cardiolyze, me, компанія «VEGA Trade house Ukraine», команда Всеукраїнського проєкту «Медицинський волонтер» ГО «Всеукраїнська асоціація студентів-медиків», фармацевтична корпорація «Юрія-Фарм» освітня платформа «Сходи майбутнього», Київський міський Центр здоров'я зі соціально відповідальними партнерами організували та провели масштабний просвітницько-діагностичний захід щодо здоров'я серця і судин.

Програма Всесвітнього дня серця для студентів та викладачів КНЕУ передбачала: експрес-скринінг серця, вимірювання артеріального тиску, перевірку судин, міні-лекція з «Невідкладної допомоги», виявлення рівня вуглекислого газу в легенях, проведення уроків із рятівання життя, розіграш небулайзера для лікування гострих та хронічних захворювань дихальної системи. Тримаємо руку на пульсі подій та дякуємо за підтримку нашим партнерам і всім, хто долучився до організації й проведення заходу!



Державне будівництво в умовах війни. Як це було століття тому

Здобуття Україною державності завжди супроводжувалося війною, котра відбувалася на її землях. Населення міст, містечок та сіл усіх національностей і соціальних груп було втягнуто в той чи інший спосіб у військові дії. Століття тому Україна отримала досвід війни за незалежність засобами, які були дуже близькими до нинішніх. Це була війна моторів і зброї, що стала витвором передової науки й інженерної думки. На українські землі прийшла інформаційна війна, котра велася всіма доступними засобами і до участі в ній було втягнуто найкращі інтелектуальні сили, котрі мали у своєму розпорядженні противники. У нинішніх умовах, згадуючи війну столітньої давності, слід ретельно аналізувати її досвід й виносити уроки.

Павло САЦЬКИЙ Директор музею КНЕУ

Громадські об'єднання – оплот опозиційності

Перемога у будь-якій війні залежить від здатності держави мобілізувати і раціонально витратити свої матеріальні, трудові, військові та інтелектуальні ресурси. Здатність мобілізації й правильного використання ресурсів визначає ефективність військової економіки. Досвід столітньої давності дає нам для аналізу два зразки використання необхідних для перемоги ресурсів, які мобілізувалися в боротьбі за Україну національним урядом Української Народної Республіки і більшовицькою Росією.

Обидва державницькі проєкти були втілені на уламках адміністративного й силового апарату колишньої Російської імперії. Як українська влада, так і більшовицька були вимушені прийняти на службу штат колишніх чиновників, військових спеціалістів та інших необхідних для життя держави фахівців. Проте, впевненості в лояльності до нового режиму цих службовців у політичного керівництва УНР чи Радянської Росії не було, як не було впевненості й у лояльності приватних організацій – підприємців, кооперативів, громадських об'єднань та інших структур. І не слід забувати, що в умовах хаосу і безладдя, яке було звичайним явищем у революційних умовах, громадські об'єднання були тією основою, на якій могли вибудовуватися острівці порядку. Саме тому ці організації часто ставали оплотом опозиційності до владного режиму.

Найнебезпечніший ворог – у тилу

Найнебезпечніший ворог у війні, як показує досвід лихих літ боротьби 1918-1919 рр., був не на фронті, а саботаж і диверсії в тилу, руйнування державного апарату й економіки; той ворог, який сів зневіру й апатію. Проти цього ворога були спрямовані всі наявні сили й організаційні можливості як українським національним урядом УНР, так і більшовицькою владою.

У цій складній боротьбі за ресурси для перемоги більшовицька влада виявила значно ефективніші методи протидії противнику, які, з висоти погляду через століття, вражають сучасників своїм цинізмом і жорстокістю. З іншого боку, уряд УНР показав прагнення бути виданим принципу верховенства права, на противагу революційній доцільності більшовицької влади. Перед нами постають два важливі документи, які ілюструють принципово різні підходи до організації мобілізації необхідних у війні ресурсів. Це проєкти Закону УНР «Про

саботажах», які надійшли до Міністерства юстиції УНР 28 жовтня 1919 р. і Декрет Ради Народних Комісарів «Соціалістична Вітчизна в небезпеці!» від 21 лютого 1918 р.

Трактування поняття саботажа століття тому

Правників вражає сама форма і зміст, вкленені в назви цих документів. Декрет РНК мав форму відозви, вражаючи своєю категоричністю та безапеляційністю, хоча він був законодавчим актом, що діяв протягом усього військового періоду в РСФРР і на територіях, контрольованих Радянською Росією, в тому числі й на українських. Цей акт мав на меті вивільнити емоційну складову людини революційної і військового часу та ввести її у стан афекту. Закон УНР мав чітку класичну форму законодавчого акту, й був спрямований на дотримання букви і духу права, передбачаючи важливість дотримання процесуальних норм. Уже перша стаття обох представлених проєктів Закону «Про саботажах» дає його визначення цюмо явищу, як умисний спротив «протест» існуючому державному порядку будь-ким, з наміром і вперто, на всі способи, з яких-небудь корисливих, політичних або інших особистих інтересів (замірів). Також, саботажник за визначенням, ухиляється від виконання вимог законо-

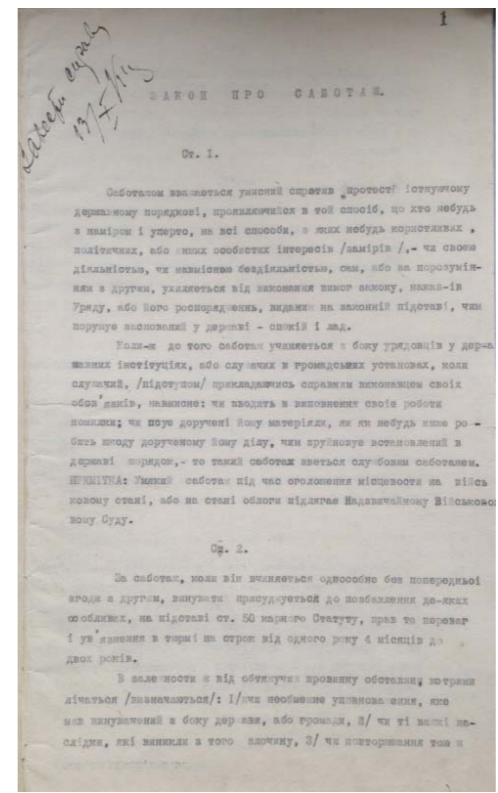
СОЦИАЛИСТИЧЕСКОЕ ОТЕЧЕСТВО ВЪ ОПАСНОСТИ!

Члѣбы, сплотиви индустриально-аграрно-году ервну отъ вѣстныхъ выносовъ... Личи парламентарі 20 (7) февралі, вечеромъ, выбѣгли изъ Рѣвнѣи въ Денкискъ и до снѣгъ поръ вѣтъ отвѣтъ... Соціалістическая Република Советовъ падаетъ въ вооруженной опасности... Соціалістическое отечество въ опасности. Да добудутъ соціалістическое отечество да охранятъ Индустриально-аграрно-году!

Советы Народныхъ Комиссаровъ.

даства сам або за змовою з іншими особами, чим порушує встановлений у державі лад і спокій. Саме визначення саботажа в проєкті закону УНР передбачало складну процедуру встановлення факту винчнення такого караного діяння як саботаж, а також встановлення факту завдання шкоди ладу і спокою. Інший проєкт давав більш конкретне визначення саботажа, як змусини діяльність, спрямовану на завдання шкоди державі. У висновках Міністерства юстиції УНР було вказано, що до того часу як проєкт Закону «Про саботажах» розглядався, визначення поняття «саботажа» у науці кримінального права не існувало. Фактично, закон мав запровадити визначення цього дискусійного і не апробованого практикою поняття.

Своім же Декретом Раднарком постановив, що всі сили і засоби спрямовуються на справу революційної оборони, і всі радянські та інші органи мали захищати революцію до останньої краплі крові. Акт не встановлював процедури мобілізації й порядку її здійснення, все це мало визначатися за доцільністю, якщо до того вимагали обставини. Боротьба зі всіма проявами протидії існуючому ладу мала це більш категоричний характер – ворожі агенти, спекулянти, погромники, хулігани, контрреволюційні агітатори, німецькі шпигуни – розстрілюються на місці злочину. Це положення Декрету не передбачало не лише суду, а й належної процедури слідства. Не було встановлено які саме інституції мали забезпечувати виявлення небезпечних для радянського ладу осіб і приводити вироки у виконання. При цьому, застосування смертної кари передбачалося за діяння, поняття і кваліфікація якого ще не було достат-



Соціальні проекти студентської команди ЕНАКТУС КНЕУ

Ольга БАНДРІВСЬКА
Заступник капітана команди Енактус КНЕУ

У травні 2017 року відбулися Національні змагання Енактус Україна 2017, в яких команда КНЕУ втретє стала чемпіоном. У конкурсі брали участь дванадцять студентських команд із п'яти міст України. У фіналі національних змагань супротивниками КНЕУ були студенти Вінницького національного технічного університету та Одеського національного університету.

Учасники команди Енактус КНЕУ (Ігор ШКОЛЬНИЙ – капітан, студент 5 курсу ФМЕІМ, Ольга БАНДРІВСЬКА – студентка 6 курсу ФЕтаУ, Ніна ЗАМІДРА – студентка 5 курсу ФМЕІМ, Олена ХЛИСТОВА – студентка 5 курсу ФМЕІМ, Станіслав ВИСОЦЬКИЙ – студент 5 курсу ФМЕІМ), під керівництвом проєктора з наукової роботи, д.е.н., проф. Лариса АНТОНЮК, доклали значних зусиль аби стати чемпіоном Енактус Україна й у вересні 2017 року представляти нашу країну на Світовому кубку Енактус у Лондоні.

Міжнародні судді високо оцінили результати реалізації проєктів команди Енактус КНЕУ. І хоча глобальним чемпіоном може стати лише одна команда, а такою 2017 року визнано Shaheed Sukhdev College of Business Studies (Індія), змагання пройшли під гаслом – We All Win, а це означає, що ми всі вже є переможцями! На світовому кубку Енактус команда КНЕУ представила два проєкти – Veterans HUB 4.5.0 та Online Concilium.



Енактус – це міжнародна неприбуткова організація, що об'єднує студентів, викладачів та представників бізнесу, які використовують силу підприємницької дії для покращення якості життя та життєвих стандартів людей із різними потребами.



Проєкт Veterans HUB 4.5.0

Veterans Hub 4.5.0 – це всеукраїнський проєкт системної координації діяльності громадських організацій для ефективної взаємодії громадського суспільства і комплексної підтримки ветеранів, в рамках якого команда Енактус КНЕУ створила онлайн-платформу, що об'єднує найкращі сучасні технології для формування тісної спільноти ветеранів.

Задля цього, команда Енактус КНЕУ вивчила практики США, Великобританії та Австралії у реалізації подібних систем, налагодила співпрацю з американською ветеранською організацією Combined Arms, яка погодилася передати свій досвід та технологію для створення платформи в Україні. Команда розпочала співпрацю з восьмома найбільшими та найавторитетнішими громадськими організаціями, кожній з яких спеціалізується на окремій проблемі ветеранів АТО. Крім того, вдалося отримати підтримку від Міністерства оборони України та Державної служби ветеранів АТО.

Платформа складається з веб-сайту, де ветеран може зареєструватися та дізнатися про надання допомоги громадськими організаціями. Зайшовши на сайт, учасник заповнює анкету, яка обирає необхідний вид допомоги. Після цього система перенаправляє користувача до найбільш компетентної громадської організації, яка і вирішує його питання. Водночас ветерани можуть отримати консультативну інформацію з інших проблем, а саме: кар'єрні можливості, правова та психологічна допомога, соціальна активність, пільги, бонуси тощо. Вирішуючи питання зайнятості ветеранів, команда Енактус КНЕУ, спільно з Ірпінською агенцією розвитку, провела всеукраїнський конкурс стартапів, призовий фонд якого склав 200 тис. грн.

Окрім того, для стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу ветеранів, команда Енактус КНЕУ виграла грант від USAID у розмірі 65 тис. грн. У рамках гранту створено Дорожню карту ведення підприємницької діяльності в Ірпінському регіоні.



Суперкубок КНЕУ по футзалу

Вікторія МАТІЙЧУК
Викладач кафедри фізичного виховання

Участь в Суперкубку приймала непереможна команда ФФ і збірна команда професійно-викладацького складу КНЕУ. Окрім низки забитих м'ячів спортсмени порадували вболівальників результативною та яскравою технічною грою.

2:2, тому за правилами було призначено серію пенальті. У ході заplekō боротьби, впевнено обіграли всіх суперників, перемогу отримала команда професійно-викладацького складу КНЕУ.

З кожним роком спартакіада КНЕУ стає більш цікавою та популярною. Кафедра фізичного виховання КНЕУ щиро вдячна колегам за підтримку команд декана обліково-економічного факультету Миколи БОНДАРЯ та декана факультету економіки АПК Михайла КОЦУПАТРОГО.



Проєкт Online Concilium

Online Concilium – це міжнародний проєкт, який, шляхом використання сучасних інформаційних та телекомунікаційних технологій, об'єднує медичних спеціалістів з різних країн для консультацій та діагностики рідкісних захворювань.

В Україні чимало пацієнтів страждають рідкісними (орфанними) захворюваннями. За даними Британських досліджень, кожен 12-й ризикує зіткнутися з рідкісною хворобою, адже орфанні захворювання зустрічаються з частотою 1 на 10 000. Половина хворих – це діти і 30% з них не доживають до п'яти років. Не отримуючи належного лікування в Україні, хворі часто змушені звертатися до закордонних клінік. Та існує ризик потрапити в пастку посередників, витративши чималі кошти за їх послуги й не отримати необхідного лікування. Ще одним ризиком можуть стати експериментальні препарати.

Ідея проєкту Online Concilium полягає в розробці веб-платформи по проведенню он-лайн консилиумів за участі лікарів усього світу для діагностування рідкісних захворювань. Архів платформи медичні працівники можуть використовувати для удосконалення своїх професійних навичок та отримання новітніх знань у галузі медицини. Окрім того, спостерігаючи за такими консилиумами, студенти медичних університетів мають чудову можливість навчатися у кращих світових лікарів та отримати доступ до унікальних практичних матеріалів. Для розробки платформи було за-

лучено інвестицій на загальну суму – 1,5 млн грн, що повністю покривають затрати на технічну розробку платформи та адміністративні витрати, пов'язані з функціонуванням платформи.

У рамках проєкту Online Concilium, команда Енактус КНЕУ залучила понад 1000 студентів, налагодила контакти з 132 медичними асоціаціями світу, об'єднала зусилля шести організацій-партнерів в Україні. До проєкту також долучилися: Державний центр телемедицини, відповідальний за проведення он-лайн консилиумів, Громадська спілка «Орфанні захворювання в Україні», що рекомендує пацієнтів, які потребують термінової допомоги платформі та Українська студентська медична асоціація, яка займається пошуком медичних спеціалістів по всьому світу.

Працюючи в проєкті Vision for future, команда Енактус КНЕУ допомагає дітям школи-інтернату з вадами зору. Разом із студентами школяри не тільки створюють різноманітні вироби, а й отримують корисні навички та знання, які знадобляться їм у дорослому житті та допоможуть працевлаштуватися. Провівши в Інституті Розвитку Майбутнього ярмарку, на отримані кошти команда Енактус КНЕУ відремонтувала два офтальмологічні прилади та забезпечила сім класів навчальною літературою.

З гордістю можемо сказати, що команда Енактус Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана ефективно використовує всі можливості для реалізації своїх нових ідей задля покращення життя українського суспільства!



Міні-футбол для здоров'я

На базі спортивного комплексу «Економіст», в рамках спартакіади «Здоров'я» КНЕУ ім. В. Гетьмана, відбулися змагання по футзалу. Для участі було заявлено чотири команди: факультету ФФ, на чолі з деканом Володимиром ХЛІВНИМ, профкому, з Богданом СТЕЦЕНКОМ, факультету АПК, яку очолює професор Олександр ЄРАНКІН та кафедри фізичного виховання, на чолі з завідувачем кафедри Михайлом ДУДКО.

перемогу в трьох матчах, команда впевнено і цілком заслужено виборола перше місце. Даний тріумф для ФФФ став уже дев'ятим.

А от щодо срібних нагород інтрига трималася до останнього турнірного матчу. Команди Профкому та кафедри ФЗВ набрали однаково кількість очок. Гра виявилася цікавою і захоплюючою, жоден гравець не поступався один одному. У напруженій боротьбі з рахунком 4:2 перемогу здобула команда Профкому, а футболісти кафедри ФЗВ задовільнилися бронзовими нагородами. Четверту сходинку, за підсумками турніру, отримала команда ФФАПК.

Турнір проводився по коловій системі. Команди показали чудову результативність. Наші гравці тишили вболівальників не тільки забитими м'ячами, а й прекрасною командною та індивідуальною грою. Цікаві комбінації, розіграші стандартних положень, удари з різних дистанцій та сейви голкіперів надавали матчам особливої атмосфери.

Явним фаворитом змагань була команда ФФФ. Не залишивши жодного шансу своїм суперникам, з абсолютним результатом отримавши

Усі гравці та вболівальники отримали масу задоволення та заряд позитивних емоцій. Кафедра фізичного виховання висловлює подяку всім учасникам та небайдужим працівникам за підтримку та розвиток спорту в КНЕУ. Бажаємо вам міцного здоров'я та нових досягнень у житті та спорті!



Пізнай себе з Григорієм СКОВОРОДОЮ!

Міністерство освіти і науки України запровадило з жовтня 2017 року Всеукраїнські Сковородинські навчання «Пізнай себе», зініційовані Українським фондом культури, з метою системної підготовки до гідного відзначення на всеукраїнському й міжнародному рівнях у 2022 році 300-річного ювілею великого українського мислителя-мудреця, педагога, філософа, поета, композитора, музиканта, культурно-освітнього подвижника Григорія Савовича СКОВОРОДИ та з метою популяризації його багатой духовно-педагогічної спадщини серед освітян, учнівської, студентської молоді й широкого суспільного загалу.

Людиля РІНГІС

Член НСК України, голова правління клубу «Дорогами до прекрасного», член Громадського організаційного комітету Великого проекту «Сковорода - 300»

Мудрість через переживання

СКОВОРОДА набрався мудрості (дівчих знань) не з книг, а з власного внутрішнього самопізнання й переживання – у величому духовному досвіді та живої традиції рідної культури. У самопізнанні людина досягає Істину, а споріднена праця забезпечує людину ресурсом самостійної сили для істинного життя в культурному саморозвитку. Внутрішнє прямування кожного з нас до Істини є провідництвом ідеї «Пізнай себе».

Для осягнення феномену СКОВОРОДИ, як і для осягнення світу національної культури в цілому, необхідно духовно визріти у власній культурності. Інакше кожен сприйматиме і культуру, й СКОВОРОДУ в міру своєї неготовності. Пізнати себе, за формулюванням автора концепції навчання, культурософа Олександра ШОКАЛО, – це передусім пізнати свою природу (власну сутність), збагнути вроджену життєву програму своєї душі (власну долю), а через себе – пізнати свій народ у світі питомої культури, осягнути земну Природу й усвідомити своє місце в Природі, Культурі, Світі та власною волею здійснити життєву програму своєї душі.



Скульптор **Ігор ЗАРИЧНИЙ** 1997 р.

Веб-портал «Григорій СКОВОРОДА»

Основним інформаційним ресурсом для проведення навчання має стати науково-освітній веб-портал «Григорій СКОВОРОДА», створений на базі Малої Академії наук України. Програма навчання передбачає вивчення педагогічної, філософської, поетичної, музичної спадщини, подвижницького життя й культурно-просвітницької діяльності Григорія СКОВОРОДИ. З цієї метою будуть створюватися «Сковородинські світлиці», організовуватися майстер-класи та тренінги, проводитися поетичні читання творів, концерти, театралізовані дійства, музичний фестиваль, презентації нових видань, виставки творів СКОВОРОДИ та публікації про нього, а також обговорюватися під час круглих столів та науково-практичних конференцій дослідницькі праці сучасних українських і закордонних сковородинознавців. До навчання долучилися громадські, наукові й освітні заклади по всій Україні, в країнах, де був Григорій СКОВОРОДА (Словаччина, Угорщина, Австрія, Північна Італія, Німеччина, Польща) та літературно-меморіальні музеї Григорія СКОВОРОДИ.

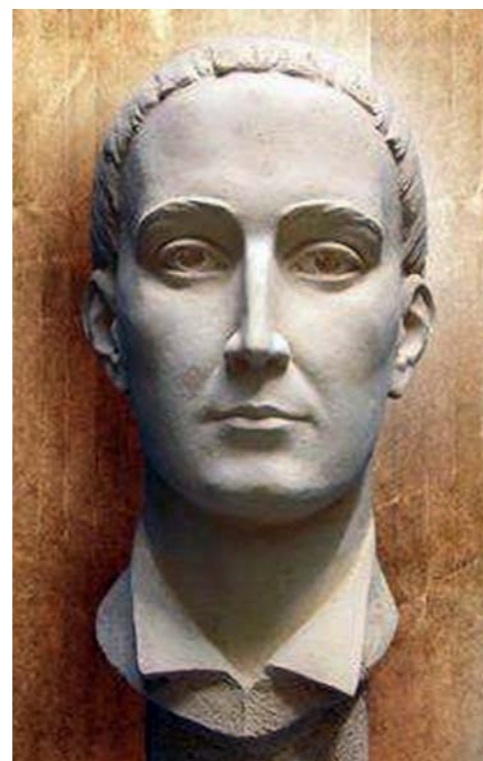
Творчий рейд Шляхами СКОВОРОДИ

Громадський організаційний комітет з підготовки та проведення навчання запросив до участі і наш Університет. І, напевне, це не випадково. Ще п'ятнадцять років



Скульптор **Володимир ЛУЗАК** 1986 р.

клубу обговорювали «білі плями» у сковородинознавстві, педагогічні принципи та філософські погляди на щастя, читали крилаті фрази, зібрані з творів, нові публікації дослідників, здійснювали власні розвідки, а також по друківаних джерелах різних років збирали колекції віршів, присвячених СКОВОРОДИ. Знач-



Скульптор **Олексій ЛЕОНОВ** 2006 р.

них скульпторів й взагалі значно розширило наше пізнання мистецтва скульптури. Частина зібраних скульптурних зображень Григорія СКОВОРОДИ також увійшла вже до другої книги Володимира СТАДНИЧЕНКА «Учитель життя. СКОВОРОДА як гасло часу».



Скульптор **Сейфаддін ГУРБАНОВ** 2010 р.

на частина нашої колекції увійшла до розділу «Поетичний вертоград» книги Володимира СТАДНИЧЕНКА «Садівник щастя. СКОВОРОДА як дзеркало України». Чималою є зібрана колекція портретів і зображень Григорія СКОВОРОДИ на картинах художників та майстрів прикладного мистецтва.

Збирання колекції об'ємних портретів, окрім перегляду періодичних та ювілейних видань, каталогів Весесоюзних та республіканських виставок, заохотило нас регулярно відвідувати виставки сучас-

Пам'ятники СКОВОРОДИ

З прадавен існує традиція вшановувати пам'ять видатних особистостей створенням скульптурних портретів і пам'ятників, адже вони є символом національної та політичної ідентичності країни. Пам'ятники передають дихання епохи і віддзеркалюють суспільство певних років.

Научно побачити пам'ятники, встановлені мандрівному народному філософу, найперше в Україні – така задумка виникла, коли ми запланували побувати в місцях, якими мандрував Григорій СКОВОРОДА. Одразу ж виникли питання: яка загальна кількість пам'ятників українському мислителю? Коли, ким і де саме вони встановлені, і хто із митців першим створив скульптурний портрет Григорія Савича?

Цикл подорожей під девізом: «Шляхами СКОВОРОДИ»-передбачав, насамперед, відвідини музеїв, створених на його честь. Побувавши у Кавраї, Чорнухах, Лохвиці, Переяславі-Хмельницькому, Сковородинівці ми зібрали власну колекцію

“Добрый разум робитъ легким будь-який спосіб життя”

Григорій СКОВОРОДА

зображень пам'ятників українському просвітителю й поету.

Опрацювавши доступні джерела інформації, ми переконалися, що пам'ятників не так вже й багато. Щоправда, крім фотозображень існуючих пам'ятників та цікавих історій про них, зібралася низка повідомлень та згадок про пам'ятники, які з різних причин не збереглися.

Чимало часу довелося витратити на пошуки в періодичних виданнях минулого століття інформації про найперший пам'ятник українському Любомудру, який створювався у рамках так званої програми Монументальної пропаганди.

Дослідивши зібрану колекцію, ми з'ясували, що пам'ятників СКОВОРОДИ, крім встановлених на територіях трьох меморіальних музеїв, знаходяться й у



Скульптор **Сергій СЫБНУВ** 2007 р.



Скульптор **Валентин ЗНОБА** 1960 р.

Бабайському лісі на «Стежці СКОВОРОДИ», на територіях навчальних закладів: ЗОШ імені Григорія СКОВОРОДИ с. Кавраї, Переяславо-Хмельницького державного та Харківського національного педагогічних університетів імені Григорія СКОВОРОДИ, Київського й Хмельницького МАУП, а також Хмельницького інституту соціальних технологій. Тобто – ці пам'ятники «напівзакритого типу», а тих, що для широкого загалу і знаходяться в людних місцях, – небагато: у Лохвиці (з 1922), у Києві (з 1976), у Харкові (з 1992) та у Бабаях (з 2013).

За словами відомого радянського скульптора Сергія КОНЬОНКОВА, ніщо не має такої невичерпної, масової аудиторії, як пам'ятник на площі міста. Напевне пам'ятники СКОВОРОДИ мали б бути в усіх містах, де побував мандрівний філософ. Але, на жаль, немає єдиного продуманого плану, згідно якому надаються держзамовлення. Увага владних органів та впливових громадських організацій мотивує скульпторів підвищувати майстерність і перемагати в конкурсах проєктів, а місцеві адміністрації стимулює відшукувати кошти та виділяти території для гідного вшанування видатного сина українського народу.

Пам'ять про українського просвітителя за кордоном

Вважається, що світова значимість конкретної постаті підкреслюється встановленням за кордоном пам'ятниками. Порівняно з Кобзарем, якому на сьогоднішній день існує понад 1300 пам'ятників на всіх континентах у 50 країнах світу, кількість закордонних скульптурних відзнак Варсаві, синові Світу, набагато скромніша. Тож маємо дві меморіальні дошки з барельєфним зображенням українського мандрівного філософа: одна – в угорському місті виноробів Токаї, де Григорій СКОВОРОДА перебував із комісією Федора ВИШНЕВСЬКОГО, друга – в Братиславі, куди навідувався до бібліотеки найстаршої вищої школи Словакії. Окрім того, встановлено два пам'ятники: один у м. Сілвер-Спринг (США, 1992 р.), а другий урочисто

відкрили у листопаді 2016 р. у Парку книги м. Любляна (Словенія).

Оскільки колекція пам'ятників СКОВОРОДИ виявилася не такою багатою, ми ускладнили собі завдання, вирішивши зібрати колекцію скульптурних портретів, створених у різних техніках та з різних матеріалів, тобто більш широкими засобами скульптури.

“З усіх утрат утрата часу найтяжча”

Григорій СКОВОРОДА

Скульптори та їх творіння

Щодо скульпторів, які впродовж майже століття відтворювали образ Григорія СКОВОРОДИ в об'ємному або рельєфному портреті, ескізі чи проєкті пам'ятника, на меморіальних дошках і статуях, ми нарахували понад шістьдесят авторів. І це далеко не остаточна цифра, адже, в основному, інформація збиралася із повідомлень у пресі та виставкових каталогів різних років. На жаль, не всі митці мали можливість представляти свої твори на виставках. Тож імовірно, що чимало невідомих і прекрасних робіт перебувають на полицях майстерень та у власних колекціях.

«Скульптор має у своїх творіннях виражати стан душі» – так вважав мудрий СОКРАТ. Справжній майстер має зрозуміти й відчути душу, і тоді в його скульптурному творінні, крім портретної схожості, помітно проступають риси характеру, проглядає внутрішня сутність, а іноді й доля людини.

Про портретну схожість СКОВОРОДИ говорити марно, адже не існує жодного прижиттєвого фотозображення чи портрета з натури. Незадовго до смерті подвижника, на замовлення поміщика Андрія КОВАЛІВСЬКОГО, місцевий маляр Григорій ЛУК'ЯНОВ по пам'яті написав парсуну, з якої згодом професійний художник створив художній портрет Григорія СКОВОРОДИ. Упродовж XIX століття з'явилося ще декілька гра-

вюрних та мальованих копій роботи невідомих художників.

Про риси характеру Григорія Савича можна судити зі словесного портрету, наведеного у спогадах любимого учня СКОВОРОДИ, – Михайла КОВАЛИНСЬКОГО. А про сутність просвітителя, філософа й поета найбільше говорять його листи, байки, вірші й трактати, які за життя Любомудра розповсюджувалися у вигляді списків, а вже через століття й у друкованому виді.

Згодом, уже в XX столітті скульптори, майстри ліплення й висікання творили образ СКОВОРОДИ, орієнтуючись скоріше не на давні зображення, а на своє сприймання й внутрішнє бачення автора «філософії серця». Саме тому у кожного митця свій СКОВОРОДА, свої акценти в його образі, безумовно, й свій рівень майстерності у створенні об'ємно-пластичних форм.

Авторами портретів СКОВОРОДИ є скульптори Києва, Одеси, Львова, Полтави, Черкаса, Івано-Франківська, Ужгорода, Сімферополя, Харкова, Переяславо-Хмельницького, Лохвиці, Яготина, Дніпропетровська, Горлівки, села Опішине й селища Буді, Москви, Ленінграда, С-Петербурга, а також Німеччини й США. Найбільше серед них відомих майстрів київської та харківської школи скульптури. Цікаво дізнаватися про творчість митців і що саме спонукало їх звернутися до образу СКОВОРОДИ.

Особливо вирізняється автор, який понад півстоліття відтворював улюблений образ, осмислюючи вдачу мандрівника й сутність філософа, це – Іван Петрович КАВАЛЕРЦІЗЕ. Твори його «Сковородіани» знаходяться у багатьох музеях не тільки України, а й за кордоном.

Скульптурні портрети Григорія СКОВОРОДИ створені з гіпсу, глини, шамоту, теракоти, піщаника, бетону, граніту, бронзи, листової й кованої міді, органічного скла, воску, дерева. Також є декоративні керамічні плакетки, медалі з благородного металу й статуетки з фарфору, виконані у різних техніках, портрети об'ємного виду (статуї на повний зріст, напівфігури, погруддя, бюсти, голови) і рельєфні (барельєфи, горельєфи, візантійські). На триенале-2005 виставлялася цікава скульптурна композиція «Сліпці», створена із штучного каменю у стилі фігуративного символізму. П'ять овальних каменів-голів, повернутих догори й у різні боки, на щільно притиснутих один до одного прямокутних тулубах-постаментах. Це п'ять мудреців – ГОМЕР, РАМБАМ, СКОВОРОДА, КОНФУЦІЙ і Нестор ЛІТОПИСЕЦЬ, – наділені світлом внутрішнього зору, через самопізнання пізнають увесь Світ.

Відвідувати художні виставки, переглядати опубліковані каталоги Великого Скульптурного Салону й Всеукраїнського триенале скульптури, поповнювати колекцію зображень об'ємних портретів, дізнаватися цікаві історії про нові пам'ятники, їх авторів та ініціаторів встановлення – дуже захоплююча справа. Тому наша колекція постійно поповнюється.

Маємо надію, що до 300-річчя народин Григорія Савича СКОВОРОДИ це будуть створені сучасні скульптурні портрети й встановлені нові пам'ятники, адже серед митців, зокрема й скульпторів, зростає інтерес до його мудрого слова, до його духовного потенціалу, що був, є й буде для нас взірцем довіку.

